

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Inquisitorum Jurisdictiono In quæ delicto

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Iust. 23. Ex hoc tamen non sequitur, Generales communicare in privilegio Episcoporum p. 4. tr. 8. res. 23.

Et in defunctos de hæresi coi. victos.

55. Et tandem procedere possunt contra defunctos hæreticos, dummodo de hæresi convincantur, citatis hæredibus, &c. Vide verb. *Hæreticorum*, num. 24.

INQUISITORVM IVRISDICTIONE,
in qua delicta.

Inquisitores puniunt hæreticos.

56. **D**elicta ad Tribunal Sacræ Inquisitionis pertinentia sunt quæ sequuntur. Primum, & Principale est hæresis. Deinde omnia hæresim sapientia, de quibus mox suo ordine. Adverte autem, quod, dum Inquisitores cognoscunt de hæresi, possunt etiam cognoscere de connexis, & incidentibus, qualia sunt, quæ tradit Pegna p. 3. commu. 30. Et ratio desumitur ex l. nulli c. de iudiciis: Nam, cui conceditur causa principalis, conceditur quoque connexa incidentia, & emergentia ex illa. Ita Menochius de arbitr. lib. 1. quest. 45. num. 9. Notat tamen Decianus lib. 5. cap. 23. null. 13. quod, cum Inquisitores habeant jurisdictionem limitatam, non possunt cognoscere de emergentibus, & dependentibus, quæ hæresim immediate non tangerent. parte 4. tract. 8. resolutione 70.

Et proferentes propositiones erroneas. Temerarias Scandalosas. Piarum aurium offensivas. Et similes.

57. Nomine hæreticorum non solum veniunt hoc loco proferentes propositiones hæreticas, sed etiam erroneas, temerarias, scandalosas, piarum aurium offensivas, & alias huiusmodi, quarum multos gradus enumerant, & declarat Joannes de la Cruz part. 1. pract. 1. art. 1. concl. 3. & alii. Ratio est praxis Ecclesiæ tales propositiones damnantis. Multas enim huiusmodi damnavit Concilium Constantiense in Viclepho & Pius V. nec non Gregorius XIII. in Michaeli Bay. p. 3. tract. 8. res. 34.

Vide hic multa exempla.

58. Quapropter procedere possunt contradicentes, Confessos Religiosis ab Episcopo approbatis, teneri iterum eadem pecca-

ta Parocho confiteri, ut adimpleant præceptum Innocentii III. in cap. omnis utriusque sexus. quæ fuit opinio Hostiensis, & aliorum apud Adrianum in 4. quest. 5. de Confessione. Et ratio est; quia talis propositio sapit hæresim. Unde Joannes de Poliacco, illam pertinaciter defendens, vocatus Romam, compulsus est à Joanne XXII. palinodiam canere. Idem merito Sixtus IV. commisit Inquisitoribus hoc delictum punire, ut advertit idem de la Cruz in statu Relig. lib. 2. c. 6. dub. 1. concl. 3. & alii p. 4. tract. 8. res. 102.

59. Prædicantes autem opinionem Sotti in 4. dist. 19. quest. 3. art. 2. quod Anima in Purgatorio non detineatur ultra decem aut viginti annos. secundum Henriquez lib. 7. cap. 16. num. 4. cognosci etiam possunt ab Inquisitoribus; quia talis opinio est temeraria, utpote contra morem Ecclesiæ, celebrantis anniversaria, & Missas ultra 20. annos. Apud quem Concionator quidam compulsus est à S. Inquisitionis Senatu talem sententiam retractare. Sed Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 46. sect. 4. nu. 6. putat, talem sententiam non esse dignam censura, sed solum esse incertam, & voluntariam. part. 4. tractat. 8. res. 101.

60. Confessarium, qui diceret poenitentis: Non possum te absolvere, nisi reveles complicem, docet Medina in sum. lib. 2. cap. 4. S. 1. esse denunciandum ut hæreticum, & ut talem ab Inquisitore puniendum. Sed Villalobos summ. tom. 1. tract. 9. disp. 38. num. 9. negativam sententiam tenet: quia dicere non possum, multoties incidit cum nolo. Eandem sententiam tenet Coriolanus de cas. reser. part. 1. sect. 3. art. 2. num. 3. Et ratio est quia quamvis sic hæretis dicere quod liceat proximum intamare; dubium tamen est, an revelare complicem in Confessione, sit illum infamare. p. 5. tr. 8. res. 9.

61. Adverte hic cum Zanardo tom. 2. pract. 1. cap. 6. qu. 44. quod quamvis Tridentinum sæpe dicat, Episcopos contra propositiones temerarias, & cæteras huiusmodi debere procedere; non tamen propterea derogat potestatem Inquisitorum in hoc casu, quia Delegatus

gatus est major Ordinario. Sed loquendo de Episcopo, intelligitur quoque locutum de Inquisitore, qui una cum Episcopo in causis fidei, vel ad fidem pertinentibus procedit. Inculcat autem Episcopis expresse; quia ubique sunt, & Inquisitores non Ita p. 4. tr. 7. ref. 94 §. Verum.

62. Delicta sapientia hæresim in quibus dictum est supra, Inquisitores procedere, sunt sequentia. Igitur.

Puniuntur in apostatas à fide vulgo (renegati.)

63. Secundò procedere possunt Inquisitores contra Apostatas à fide vulgò *Renegati*, qui nimirum à Catholica fide recedentes, in alias sectas transierint. Quamvis enim c. contra Christianos de har. in 6. loquatur de transeuntibus ad ritus Judæorum, idem tamen dicendum est de transeuntibus ad ritus Saracenorum, & Paganorum: quia in favorem fidei etiam in pœnalibus fit extensio. Ita Sanctarellus de har. cap. 2. dub. un. numer. 1. & alii, parte 4. tractat. 7. resolut. 3.

Non autem Apostatas à Religione.

64. At verò Apostatæ à Religionibus non puniuntur à S. Officio, nisi Apostatæ aliquid addant, quod sapiat hæresim. Ita Pegna part. 2. com. 4. Adminicula aliqua recenset Zanardus part. 2. pr. 1. c. 5. §. 19. Primum, si à Religione transeat ad partes hæreticorum. Secundum si habitum laceret, pedibus conculcet, blasphemias in Religionem evomat. Tertium, si uxorem ducat, celebret cum excommunicatione, vel aliquid aliud contra Ecclesiæ determinationem efficiat. Sanctarellus de har. c. 41. dub. 3. addit quartum, si per annum in excommunicatione persistit, negligens ad Religionem redire. Ibid. §. Quæro igitur.

Item blasphemios hæreticaliter. Etiam ex iracundia. Etiam sub conditione.

65. Tertio procedere possunt Inquisitores contra evomentes blasphemias hæreticales, etiam ex iracundia, etiam sub conditione, ut v. g. *Non credo in deum, nisi te occidam*. quia in hac blasphemia includitur pura affirmatio, quod, si ad occidendum illum opus sit non credere in Deum, blasphemus paratus est libenter id facere. Ita Roias de har. part. 2. num. 172. Et 173. part. 4. tit. 8. ref. 87. Falsum autem est, quod docent

Palau de iust. har. pun. lib. 1. c. 12. & Corduba lib. 1. quæst. 12. §. 15. notab. 4. blasphemiam hæreticalem esse misti fori, & in ea dari locum præventioni, tam quoad Judicem Ecclesiasticum, quam quoad laicum. Nam soli Inquisitores possunt de illa cognoscere. Ita Lorca in 2. 2. quæst. 13. art. 2. disp. 51. & alii Imò Sanctarellus de blasphem. c. 8. dub. 1. num. 1. ex Bulla quadam Julii III. putat, Inquisitores esse judices contra omnes blasphemos, sive Blasphemia hæreticalis sit, sive non. p. 4. tr. 7. ref. 8.

66. Porro blasphemia hæreticalis dicitur, quæ hæresim, seu falsum contra fidem formaliter, seu virtualiter continet. Ad blasphemiam item hæreticalem pertinent nomina quædam convicii Deo tributa, ut si eum quis dicat injustum: Nam licet id expresse non affirmetur enunciando, sed simpliciter nominando; nihilominus satis virtualiter affirmatur, cum profertur. Blasphemia autem non hæreticalis dicitur omnis illa, quæ nec formaliter nec eminenter continet falsitatem contra fidem, ut sunt omnes blasphemie, quæ proferuntur per modum optandi, impetrandi, aut imprecandi. Item, quæ sunt nominando aliquid, quod in Deo verè est, sed per modum contumeliæ, & irrisionis. Igitur hæc blasphemia *al dispetto di Dio*, est hæreticalis, quia sensus illius est, quod id, quod blasphemus profert; fieri omnino debeat, etiam si Deus sua omnipotentia id nolit, ac proinde derogat divinæ potentie: unde possunt Inquisitores tales blasphemos punire. Ita Floronus de cas. reser. p. 2. cas. 3. num. 8. & alii contra Suarez de Relig. tom. 1. lib. 1. cap. 5. num. 8. Idem dicendum est de illis verbis, *Rinego Dio*. Ita Roias de hæres. part. 2. num. 170. & alii communiter. De his autem. *Rinego Maria Virgine, San Petro, &c.* dubium est, & Sanchez summ. tom. 1. lib. 2. cap. 32. num. 26. negat esse hæreticales, & de illis Inquisitores cognoscere. Nota, quod blasphemus punitus sufficienter à Judice laico, potest iterum ab Inquisitoribus propter suspicionem hæresis examinari. At si plene

Blasphemia hæreticalis est, quæ hæresim formaliter, aut virtualiter includit.

Et hæc, Al dispetto di Dio.

Et hæc, Rinego Dio. Quid de his: Rinego Maria Virgine: Rinego S. Petros

examinatus fuit à iudice Ecclesiastico, non potest iterum examinari ab Inquisitoribus, quia est crimen misti fori quoad Ecclesiasticum. Ita Soufa *Aphor. lib. 1. cap. 19. numero 24. parte 2. tractat. 7. resolutione 8. à §. Nota usque in finem.*

*Item puniunt
conspurores,
& percu-
tientes sacras
Imagines.*

57. Quartò procedere possunt Inquisitores contra conspurcantes, & percutientes sacras imagines, etiam si id faciunt ex iracundia. Ita Bellochius *part. 2. quest. 1. num. 73.* & alii: quidquid dicant Ghirlandus *de sortil. quest. 10. n. 12.* Torreblanca *de Mag. lib. 3. c. 8. num. 17.* Hoc enim factum olet hæresim Lutheranam de Imaginibus explodendis. *part. 4. tr. 7. resol. 9.*

Schismaticos.

68. Quintò contra Schismaticos Modii, & species Schismatis recensentur infra *n. 160. p. 4. tr. 7. res. 29.*

*Sortilegos,
divinatorios,
magos.*

69. Sextò contra sortilegos, divinatores, magos, & similes. Circa quos quamvis de jure antiquo tunc solum cognoscere potuerint, quando dicta crimina saperent hæresim manifestè; hodie tamen ex jure novo Sixti V. cognoscunt omnes sortilegos, & maleficos, ut facientes brevia cum caracteribus, seu litteris ignotis, vel recitantes quasdam orationes pro sanandis infirmis, fabricantes imagines cereas, & puncturis eas cruciando ad amorem, vel infirmitatem inducendam, vel maleficia faciando capillis, ferramentis, clavibus, lapidibus &c. ab ore maleficatorum evomendis. Item aspicientes speculum aur phialam cum candela, & aqua benedicta, & dicentes aliqua verba pro inveniendis furtis, vel ad scienda secreta. Hi omnes ex Riccio *tom. 1. res. 423.* subduntur jurisdictioni DD. Inquisitorum *part. 4. tract. 8. res. 103.* post initium. Sed cumulatim quoque ad Episcopos: nam correctio juris vitanda est quoties potest, & constitutio Sixti V. est odiosa Ordinariis, & idem restringenda. Ita Scaccia *de iudic. caus. lib. 1. cap. 12. num. 63.* & alii *part. 4. tract. 8. res. 107. §. Nota tertio.* Qui omnes loquuntur de dicta Constitutione, quasi ubique usque recepta sit, Sed de hoc dubitat Azo-

*Quod non po-
terant ante
Const. Sixti
V.*

rius *tom. 2. lib. 9. c. 26. quest. 4.* & Motru *opusc. 1. sect. 3. cap. 1. num. 9.* suspicatur, saltem in Lusitania non esse receptam. Unde si sortilegia hæresim non sapiant, Freytag *quest. 5. num. 35.* putat etiam à laicis iudicibus cognosci posse, si prævenerunt. *tract. 7. res. 10.* circa medium §. 1. Verum Inquisitores cognoscere poterant sortilegium in dubio, an saperent hæresim manifestè, seclusa etiam Constitutione Sixti V. quia iudex delegatus cognoscit, an sua sit jurisdictio. Ita Simancas *tit. 30. n. 21.* qui id probat jure, ratione, & consuetudine. *part. 4. tract. 8. resol. 112.*

*Poterant au-
tem in dubio
an saperent.*

70. Porro sortilegium sapit manifestè hæresim, si in eo adhibeantur Sacramenta: Ita Bernardus Comensis *Lucerna Inquisitoria v. Sacramentis abuti,* & alii contra Locatum *v. Sacerdos, num. 4. part. 4. tract. 8. res. 13.* Secundò, si adhibeatur hostia non consecrata, sed super quam sit celebrata missa. Ita Scaccia *de iudic. lib. 1. cap. 12. n. 44.* & alii contra Ghirlandum *de sortil. quest. 10. num. 15. part. 4. tract. 7. res. 10. §. Quarto.* Tertio, quoties adhibentur sacramentalia, aut verba sacra, Ut Evangelium, Symbolum, Pater noster, Ave Maria, Psalmus aliquis, aur alia verba Sacrae Scripturae, seu alia Sanctae Orationes, aut imagines cereae, quas vocamus *Agnus Dei,* vestes sacerdotales, & similes res sacrae. Ita Sesse *tom. 4. decis. 463. numer. 9.* & alii communiter contra Torreblancam *de mag. l. 3. cap. 8. numer. 16.* Et ratio horum omnium est, quia, cum res supradictas sortilegiis adhibent, significant, se credere illas ad maleficiorum operationem vim habere. Idem dic cum supradictis DD. si adhibeantur Sanctorum Reliquiae. *parte 4. tract. 8. resolutione 14.*

*Sapit verò
manifestam
hæresim, sor-
tilegium, si
adhibeantur
Sacramenta,
Hostia bene-
dicta, quavis
non consecra-
ta, Sacramen-
talia, Verba
sacra.*

*Agnus Dei,
Vestes sacer-
dotales, & si-
milia.*

71. Præterea omnis dæmonis invocatio sapit hæresim manifestam, etiam dæmonis insi nulla rerum aut verborum mixtura interveniat. Ita Spina *apol. 4. contra Pontinibium.* Et hoc sive invocatio fiat verbis imperativis, sive deprecativis, sit deprecatio enim distinctio est ridicula: Nam *O homo tu quis es, qui imperes illi, imperativa,* qui nul-

*Omnis etiam
vocatio sapit
manifestam
hæresim sive
deprecativa,*

cui nulla comparari potest terrena potestas? Omnis ergo invocatio ut effectum habeat, supponit pactum cum dæmone cuius commercium, utpote inimici Dei, nobis interdictum est. Ita Simanca *tit. 30 n. 17.* Igitur hæresim sapiunt sortilegi, quoties præsentia vel præterita occulta revelant, ut furra, &c. quia hæc dæmone suggerente sciunt. Item si à dæmone petant, ut tentet altius pudicitiam, ut inveniat thesaurum, ut impediatur, ne ignis filum comburat, transferat hominem, vel rem aliquam de loco ad locum, inducat nebulas, & tempestates, & similia, quæ demon naturali virtute præbere potest, & scire. *p. 4. t. 7. ref. 10. à §. Sed ori- tur. & tract. 8. ref. 15.*

Nam omnis supponit pactum cum illo. Ita est, cum dæmone consuetur de occultis.

Solicitatur ad tentandam alterius pudicitiam.

Inveniendus thesaurum.

Inducendas tempestates, & similia.

Puniunt similiter lamias, vulgo Dæne di fora.

Enfalmatorum.

72. Huc spectat primo causa lamiarum, & strigarum, contra quas ait Pegna *in paralip. tract. de strig. Bern. Gomenf. titius esse quod Inquisitores procedant requisitis Ordinariis, sicut in causis hæreticorum ex cap. per hoc, de her. in 6.* Si verò soli procedant, utum fore, quidquid sive absolvendo, sive condemnando decreverint, ex const. Alex. IV. ad Angelum de Verona Inquisitorem. Sed praxis Inquisitionis Hispanicæ contra tales consortium Episcoporum admittit, *p. 4. t. 8. ref. 120.*

73. Huc spectat secundò causa enfalmatorum: Nam Inquisitorum est enfalmos cognoscere, & enfalmatores punire, etiam quando non sapiunt hæresim manifestam, saltem cumulatived, ex const. Sixti V. Ita Llamas *3. p. method. c. 3. tit. incant. §. ad secundum:* qui latè ostendit, quinam enfalmi sapiant hæresim manifestam, & qui hodie Inquisitoribus subdantur. Unde pater contra Valentiam *ro. 3. disp. 6. q. 13.* delictum enfalmorum non esse misti fori respectu Magistratum secularium. *parte 4. tractat. 8. resolutione 122.*

Revelationes à dæmone proferentes.

74. Possunt etiam cognoscere revelationes muliercularum. Ita Moura *opusc. 2. d. incant. sect. 2. cap. 3. n. 9.* Et Torre *in 2. 2. tom. 2. quæst. 95. art. 2. disput. 3.* dat regulas ad cognoscendum, quando revelationes sunt à Deo, vel à dæmone. *p. 4. m. 8. ref. 125.*

75. Huc spectat tertio causa Astrologorum judiciorum, quos DD Inquisitores cognoscunt ex Constitut. Sixti V. quia eorum modus revelandi est valde periculosus Republicæ, multis superstitionibus expositus, & ex occulta dæmonum societate pendere præsumitur. Quod enim dicunt, se eventus non certò affirmare, dicere videntur ad tegendas fraudes, & vitandas pœnas futuras. Ita Scortia *in Bull. Pont. Epit. 104. theor. 361. & alii. parte 4. tractat. 7. resolutione 17.*

Astrologos judicarios.

76. Et tandem huc spectat cognitio Egyptianarum vulgo Zingare, quæ bonam vel malam fortunam divinant. Possunt enim Inquisitores illas punire, ut docet Villadegio *polit. c. 5. §. 20. num. 30. parte 4. tractat. 8. resolutione 128.* Et hæc quoad sortilegos, & maleficos divinatores, &c.

Egyptianas vulgo zingare, divinatores fortunam.

77. Septimò procedere possunt Inquisitores contra legentes, aut retinètes libros hæreticorum, necromanticorum pentacula, & ex const. novissima Urbani VIII. libros Astrologiæ judicariæ, nec non libros ab ipsis Inquisitoribus prohibitos. Ita Soufa *aphor. Inqu. lib. 1. c. 3. n. 54. p. 4. tract. 7. resol. 61. §. Non desinam.*

Item puniunt legentes aut retinètes libros hæreticorum, necromanticorum, &c.

78. Octavò procedere possunt contra laicos & Ecclesiasticos non Sacerdotes Missam celebrantes, aut confessionem excipientes, ex constitutionibus Pauli IV. Greg. XIII. Sixti V. & Clem. VIII. quas affert, & explicat Scortia *in Bull. epit. 162. theor. 403. part. 4. tract. 7. ref. 11. & 12.* Item contra Sacerdotem non consecratem hostiam, & vinum appositum, eo quod est in peccato mortali, sed verba consecrationis super particulam consecratam proferentem, & elevantem hostiam non consecratam. Ita Sariola *v. Sacerdos §. 12. cit. §. Notandum.*

Non sacerdotes celebrantes, aut Confessionem excipientes. Sacerdotes celebrantes, & non consecrantes.

79. Nonò procedere possunt contra Confessarios sollicitantes penitentes in Confessione, vel Confessionis prætextu, &c. juxta Constitutiones Pauli IX. Pii IV. Clement. VIII. & Gregorii XV. Imò Sanctarellus *de hæret. cap. 44. dub. 1. num. 2.* putat, Inquisitoribus hanc cognitionem

Confessarios sollicitantes.

tionem competere de jure communi, quia tales Confessarii sunt suspecti de hæresi, ut probat Peyrinus *priv. Minim. tom. 2. cogit. 4. Greg. XV. §. 3. n. 6.* Sed cumulative quoad Episcopos. Vide *verb. Episcopi jurisdictio in Confessarios sollicitantes p. 4. tr. 7. ref. 7.*

Non declarantes pœnitenti sollicitate obligati non revelandi. 80. Item contra Confessarios non declarantes pœnitenti sollicitate obligati non revelandi. 73. parte 4. tractat. 7. resolutione 7. §. Nota. Aut revelan. etiam.

Confessio- nes cum aliquo errore circa fidem. 81. Item contra confessarios revelantes Confessiones cum errore, putantes scilicet id sibi licere, vel aliter malè de Sacramentis Ecclesiæ sentientes, concluso errore, non possunt contra eos procedere. Ita Molfesius *tom. 1. tr. 7. c. 23. n. 68. p. 4. tr. 8. ref. 95.*

Quid si prae- textu Jubilæi solvantur? 82. Vasquez *in 3. part. tom. 4. de excomm. textu Jubilæi* *sub. 19. num. 15. & 16.* advertit, Inquisitores procedere etiam solitos contra Confessarios prae textu Jubilæi hæresim absolventes. Sed hoc factum displicet Sancto *sele. disp. 44. num. 23.* quia nemo puniri debet absque culpa ex *L. si putatur, ff. ad leg. Aquiliam, C. satis perversum, dist. 561 inventum;* talis verò Confessarius cum utatur opinione probabili, nullam culpam committit. Sed ego hujus dubii resolutionem prudentiæ DD. Inquisitorum remitto *parte 4. tractat. 8. resolutione. 179.*

Item puniunt Matrimonium contrahentes post votum castitatis solemne. 83. † Decimo, contra Clericos constitutos in Sacris, vel Religiosos professos matrimonium contrahentes †. Itè contra conjugatum, qui uxore manente in sæculo, absque ejus licentia in Religione proficetur, vel Ordines sacros assumit. Ita Cantero *c. 1. de her. n. 71. p. 4. t. 7. ref. 4.*

Sicut votum solemne emit. §. Nota secundò. 84. Undecimò, contra ducentem uxorem hæreticam. Ita Sanctarellus *de her. c. 41. dub. 3. num. 1.* An verò simile matrimonium possit ex aliqua causa justificari, vide sup. *V. n. 30. p. 4. t. 7. ref. 5. §. Notandum est.*

Ducentes uxorem hæreticam, 85. Item contra contrahentes binas nuptias nõ solum quando sunt ex genc-

re Mahumetano, & nuptias palam celebrant, ut perperam docuit Simanca *tit. 40. num. 3. & 4.* sed absolute & simpliciter in quocumque casu. Ita Freyra *add. ad Acug. quest. 2. n. 32.* & alii *p. 4. tr. 7. ref. 4. §. Verum prope finem.*

86. Sed difficultas est, an tale crimen sit misti fori. Et Sousa *lib. 2. cap. 35. num. 18.* tale fuisse inquit, stando in jure communi; nunc autem ad solos inquisitores pertinere, & extare de hac re declarationem Summi Pontificis ad Inquisitorem Lusitaniæ. Sed Gequensis *prax, cap. 68. num. 13.* etiam nunc esse misti fori, inquit; cum hoc tamen, quod si reum Curia sæcularis præveniat, ad inquisitorem remittere debeat, qui ipsum torqueat super intentione, & abjurare faciat, & deinde ad Curiam sæcularem remittat, puniendum pro bigamia. Si verò præveniat inquisitor, puniatur in totum ab ipso, nec se possit amplius Curia sæcularis ingerere. Idque ex litteris Congregationis S. Officii, quæ conservantur in Curia *p. 4. tr. 7. ref. 4.*

87. Duodecimò procedere possunt contra spretos campanarum, ut quidam olim fuit, qui nocte Sabbati Sæcti abstulit à quibusdam campanis malleolum, & apposuit in arbore nucis. Ratio est, quia despectus campanarum est unus de Turcarum erroribus. Ita Riccius *t. 1. ref. 423. p. 4. tr. 8. ref. 102. in fine.*

88. Decimotertiò, contra frangentes cedulones, in quibus aliqui declarantur excommunicati; quia tales sunt suspecti de hæresi. Et sic observat Homobonus *part. 4. resp. 16. vol. 1.* in Curia Archiepiscopali Salernitana decisum esse. *Ibid. initio.*

89. Decimoquartò, contra infordecentes in excommunicatione per annu; quia tales sunt suspecti de hæresi, ut docet Tridentinum *sess. 25. c. 3. & cum multis DD. Rojas sing. 60. n. 2.* Imò hanc sententiam Palauus *in sum. tom. 1. tr. 4. disp. 4. punct. 2. num. 6.* adeo vream existimat, ut dicat, eam procedere: etiam quando excommunicatio lata fuit ex causa civili; quia æqua, imò major contumacia videtur in eo, quem à comparèdo levior cau-

Aut contra- hentes binas nuptias.

Item puniunt spretos campanarum.

Frangentes cedulones declarantes quempiam in excommunicationem incurrisse. Infordecentes in excommunicatione per annum.

fa retardat, Sed ego cum Barbosa *tom. 3. l. 5. tit. 2. c. 6. n. 6.* contrarium teneo quod decidit Romana Rota apud Gonzales *in reg. 8. Cancell. Gloss. 5. n. 106.* Imò inquisitores Hispani cōtra eos tantum excommunicatos post annum procedunt, qui excommunicati sunt ex causa fidei. Idē docet Genueus *in prax. c. 68. num. 8.* de inquisitione Romana: sed Soula *lib. 1. c. 27. n. 6.* negat *p. 4. t. 7. ref. 18.*

Comedentes *90.* Decimoquintò, contra comedentes carnes diebus prohibitis, & non recipientes Sacramenta Pœnitentiæ vel Eucharistiæ semel in anno, quia tales sunt de hæresi vehementer suspecti. Ita Zeccius *tom. 1. tit. de fide. cap. 11. num. 5.* Verum tamen est, quòd supradicta fieri possunt sine mentis errore, quòd inquisitores ex personarum, facti, & temporis qualitatibus deprehendent. Sed contra non communicantes in Paschate procedere solent Episcopi. *part. 4. tractat. 8. resolut. 38.* Et in esu carniū excusat parva materia, ut dictum est. *verb. lejunium, n. 49.*

Sumentes in *91.* Decimoseptimò, contra sumentes in Communione plures Hostias, seu Particulas. Ita Hæredia *de sacram. titul. de Euchar. dist. 2. part. 9. d. un. n. 1. p. 4. t. 8. ref. 96.*

Et disputantes *92.* Decimooctavo, contra disputantes de fide in casibus à jure prohibitis juxta ea, quæ diximus *verb. Excommunicationes, n. 3.* Ita Zarnardus *p. 2. c. 6. q. 32 p. 4. t. 8. ref. 56.*

Puniunt itē *93.* Decimonondò contra fautores, defensores, & receptores hæreticorum. Ita Duardus *in Bull. Cœn. lib. 2. can. 1. quasi. 31. num. 4. ex DD. communi. p. 4. t. 7. ref. 21.*

Et ut tales, *94.* Vigestimò proinde procedere possunt contra Magistratus, primò si aliquid statuunt, quòd eorum jurisdictionem impediatur, cogendo eos censuris, ut talia decreta revocent, quæ ipso jure sunt irrita ex c. *statutum, de har. in 6.* & ex Bullis Alexandri IV. Innocentis IV. & Urbani IV. Ita Zarnardus *part. 1. c. 6. q. 28 p. 4. tract. 8. resolut. 104.* Secundo, si negligent prestare auxilium, & favorem pro capiendis hæreticis, & cetera. Ita Castrus

lib. 2. cap. 1. num. 16. part. 4. t. 8. resol. 65. c. 104. ante §. Notandum. Tertio, si latam contra hæreticos sententiam exequi nos lint, cogendo illos censuris, & inquirendo contra illos tamquam fautores hæreticorum. Neque obstat prætextus, quòd sententia sit injusta; nam nullo pacto se in causis hæreticalibus intromittere possunt. Ita Pegna, *part. 3. q. 36. comm. 85 p. 1. tract. 2. ref. 135. part. 4. tract. 8. ref. 26.*

Quartò, si ministros S. Inquisitionis, denunciatōres, testes, & c. perterrefaciant. **Quintò** si aliquem ex ipsis, vel eorum Advocatum, Procuratorem, Notarium, Testem, accusatorem, vel alium S. Inquisitionis ministrum offendant, offendere tentent, teneant, dejiciant, vel quomodolibet Officium S. Inquisitionis impediunt, ut minutim recenset Pius V. in Bulla *si de proterendis, edita ann. 1569. §. 1. casibus potio- 3. 4. quam Bullam Urbanus VIII. novil- 3. 4. ri jure pu- siquē renovavit.* Sextò, si trahant ad sua tribunalia Personas Ecclesiasticas extra- catus a jure permisos. Ita Salonijs *in 2. 2. D. Th. q. 67. art. 1. contr. 1. concl. 3. p. 7. t. 1. rej. 28. §. Et tandem.* Quæ omnia à fortiori procedunt in aliis personis similia perpetrantibus. *p. 4. tract. 7. ref. 13. & ex parte etiam in p. 3. t. 1. ref. 9. §. Sed his, circa finem.*

95. Qui omnes subduntur etiã inquisitorum judicio, si aliquem ex illis injuriaverint, sive factis, sive verbis: quia non solum ipsi injuriantur, sed etiã S. Officium inquisitionis, ac proinde Ecclesia, & fides. Ita Bobadilla *tom. 4. l. 2. c. 17. n. 112. p. 4. t. 8. ref. 91.*

96. Item, si dent consilium reo detento in carceribus inquisitorum, ipsis in vitis, etiam justum. Ita Locatus *pr. Inquis. cas. 10. Placent. p. 4. t. 8. ref. 67.*

97. Item, si transierint arma, equos, & c. in terras infidelium. Sed contra tales procedit tantum inquisitio Hispanica. Ita Cantero *qq. crim. cap. 1. de har. n. 68. p. 4. t. 7. ref. 19.*

98. Vigestimoprindò procedere possunt inquisitores contra falsos testes deponentes in causa hæresis, eorumque corruptores; & c. Sanctarellus *de har. cap. 39. dub. 3. n. 17. p. 4. t. 7. ref. 16.*

99. Vig-

99. Vig-

Et in certis 99. Vigesimo secundo inquisitores Lu-
Regnis Hispaniarum sodo- sitania ex const. Pii IV. & Greg. XIII. &
mitas. ex Privilegio Regis, ut notat Moura de
inegnr. opus. c. 1. sec. 3. r. n. 16. procedere
possunt contra sodomitas. Quod etiam
de inquisitoribus Valentia, Aragonia,
& Barcinonae ex Bulla Clem. VIII. testa-
tur Palaus tom. 1. r. 4. disp. 8. punct. 12. n. 11.
p. 4. r. 7. ref. 20.

An sint iudi- 100. Vigesimo tertio secundum quos-
ces competen- dam apud Roias, singul. 68. num. 1. & 3. in-
tes reconci- quisitores sunt iudices competentes su-
liatorum, per reconciliatos; Hispanice *Sambenita-*
Hispanice dos. Sed ipse merito contrarium tenet.
(Sambenita Nec obstat cap. *alud. 11. quast. 2.* Nam, ut
dos.) observat Pegna, varias habet expositio-
Respondeo in nes. Attamen non est dubitandum, si in-
aliquibus ter se dicti poenitentes rixati fuerint,
casibus affir- dum in carceribus detineantur, vel pro-
mativè. pter habitum poenitentiae unum in alterum
convicia dixerit, posse inquisitores
illos punire. Ita Roias *ibid.* contra Far-
nacium de *har. quast. 186. n. 37. in fine p. 4.*
r. 8. ref. 69.

Sicut si poeni- 101. Possunt etiam tales, & omnes alios
tentiam ab punire, si poenitentiae ab ipsis impositas
ipsis imposi- non adimpleant: sunt enim de haere-
tam non im- si suspecti, quasi praecedens illorum
pleverint. conversio ficta fuerit. Ita Simanca
ench. titul. 61. numer. 7. parte 4. tractat. 7.
resol. 14.

102. Haec sunt delicta, in quibus in-
quisitores habent jurisdictionem in
Christianos. Nam

Puniant ite 103. Vigesimo quarto procedere etiam
Iudeos nega- possunt ex Bulla Gregorii XIII. edita an-
tes Deum unum te 1561. contra Judaeos negantes, quae
eternum, om- habent cum Christianis communia cir-
nipotentem, ca fidem, ut Deum esse unum, aeternum
creatorem omnipotentem, omnium creatorem;
omnem. aut id alicui etiam privatim insinuantes.

Et sic ad sectam Et ex hoc capite punite Judaeos possunt,
Saracenorum si ad sectam v. g. Saracenorum transie-
vel aliam rint, quia tunc necesse habent peccare in
impiam his, quae communiter nobiscum cre-
transientes. dunt. Ita Directorium *part. 2. quast. 46.*
Damones in- contra Soufam *libro primo cap. 37. num.*
vocantes, co- 27. *part. 4. tract. 7. ref. 2. initio, & 8. Sed ex*
lentes, atque *distis.* Daemones item invocantes, con-
ad haec Chri- sulentes, eis immolantes, thus, & alias
stianos perdu- fumigationes offerentes Verbo, facto,

exemplo, aliove modo nefaria hujusmo-
di docentes Christianos, vel ad caper-
ducere tentantes. Christum purum ho-
minem aut peccatorem, Deive Matrem
non Virginem, simileve haereticales
blasphæmias proferentes. Auxilio, con-
silio, opere Christianam à fide ad impias
sectas, superstitiones, aut haesim solli-
citantem. Aliquem à fide vel Baptismo
post ejus declaratam nutu, verbo, facto,
aut alio quocumque modo voluntatem
retrahentes, dehortantes, aut quovis
modo impediendes Haereticos, aposta-
tave scienter receptantes, alentes, com-
municantes, vel deducendos, & associandos curan-
tes, defendentes, & quomodolibet auxi-
lium, consilium, favorem deferentes,
vel faciendes, ne ab eis perpetrata inve-
stigari queant. Prohibitos libros defe-
rentes, retinentes, aut divulgantes, vel
ad eam rem operam suam conferentes.
Decisioni habentes Christianos: sacram-
tes, &c.
Hostiam, Crucem, Christum Dominum
conspuentes, vel facientes quid simile.
Agnum, ovem, aut aliud quid cruci affi-
gentes, aut appendentes. Christianos
nutrices tenentes, vel cogentes quando
Christum, Ho-
communicant, uno, aut pluribus diebus
effundere lac in cloacas, aut latrinas. Et
in his casibus Inquisitores procedere
possunt non solum contra Judaeos; Et similia
sed etiam Mauros, & alios quoscum-
que infideles. Ita Ricciullus de *jure pers.*
lib. 1. cap. 5. numer. 7. part. 4. tractat. 7. reso-
lutione 2.

Christianos
veritantes.
ceptantes, aut
voluntate
Baptismi re-
trahentes.
Haereticos, &
apostasas re-
ceptantes, aut
quovis modo
juvantes,
Libros prohibi-
tos deferen-
tes, &c.
Christianos
veritantes.
ceptantes, aut
voluntate
Baptismi re-
trahentes.
Haereticos, &
apostasas re-
ceptantes, aut
quovis modo
juvantes,
Libros prohibi-
tos deferen-
tes, &c.
In quibus ca-
sibus puniunt
etiam Mau-
ros, & alios
infideles.

INQUISITORVM JURISDICTIO

Quoad torturam.

104. Inquisitores debent esse proniores
ad torturam; quia crimen haere-
ticum est occultum, & difficilis probatio-
nis. Ita Rojas de *haeret. part. 2. numer. 295.*
torquendum
196. & alii contra Torreblancam de
mag. lib. 3. cap. 19. num. 3. Simanca *ench. 2. judices.*
52. num. 26. & cath. inst. tit. 65. n. 51. addit
Est enim
aliam rationem; quia confessio rei in
tortura ac-
casu